

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. D. Ioannis Ivsti Lanspergii, Natione Bavari, Illvminati Ac Religiosissimi viri, Carthusiae Coloniensis ante annos centum Vicarii, & Magistri Nouitiorum laudatissimi Opera

In Qvinque Tomos Distributa, à mendis expurgata, veteri integritati
restituta, & indicibus locupletata

In Passionem D.N. Iesv Christi Homeliae quinquaginta sex, Theoremata
viginti octo, totidemque sermones. In Monotesseron Praeterea Eivsdem
Passionis Dominicae, iuxta Euangelistarum & historiae fidem, Elucidatio.
Conciones ad Haec Paraeneticae in praecipuis anni & Sanctorum
festiuitatibus habitae

Landsberg, Johannes Justus

Coloniae Agrippinae, Anno M.DC.XXVIII

Quæ in legis datione cum veteris tum nouæ similitudo, quæue sit
differentia. Serm. VI.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-47113](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-47113)

nat in nobis. Quod non aliter obseruari poterit, nisi quis non solum se mortuum huic mundo, verum etiam insipientem iudicauerit ac stultum, vniuersa quæ sibi fuerint à senioribus imperata, sine vlla discussione perficiens, sacrosancta ea credens ac diuinitus promulgata. In qua consistentibus qualitate procul dubio status ille humilitatis verè tranquillus atque immobilis subsequetur, vt nosmetipsum inferiores omnibus iudicantes, vniuersa quæ nobis fuerint irrogata, tæsi iniuriosa sint tãq̃ à superiorib' nostris illata, paciētissimè toleremus. Quæ quæ à nobis nō solū facillimè tolerabūtur, verum etiā parua iudicabuntur ac nulla, si mente iugiter recolamus, vel Domini nostri, vel Sanctorum omnium passionibus, considerantes tanto nos leuioribus iniurijs attentari, quanto longius à meritis eorum & conuersatione distamus: pariter etiam cogitantes in breui nos de hoc seculo migraturos, eorumq̃ celeri vitæ huius sine mox futuros esse confortes. Peremptoria namque est hæc contemplatio non solum superbiæ, verum etiam generaliter omnium vitiorum. Deinde post hæc eandem hanc humilitatem erga Deum firmissimè retentemus. Quod à nobis ita complebitur, vt nihil nosmetipsum absque illius opitulatione vel gratia, quod ad virtutum consummationem pertinet, posse perficere cognoscamus: sed & hoc ipsum quod istud intelligere meruimus, eius esse muneris, si veritate credamus. Hæc Cassianus. Quibus addendum, pro obtinenda humilitate hoc vnum inter præcipua esse præsidium, vt non aliter de se quisquam quam de superbissimo sentiat & conditiones ac genera omnia humilitatis sibi deesse credat: atque idèd constanter & feruenter pro humilitate sibi infundenda, & superbia ac inani gloria in se eradicanda Deo continuè supplicet, quod nobis largiri dignetur Dominus noster Iesus Christus excelsus & humilis, qui est benedictus in secula, Amen.

Humilitas vera quæ sit.

Iniurias seu aduersa que libet quomodo quis facile toleret.

Contemplatio omnium vitiorum peremptoria quæ sit. Humilitas quomodo erga Deum retinenda. Humilitatis acquirenda præsidium præcipuum quod

IN EADEM SOLENNITATE.

Quæ in legis datione cum veteris tum nouæ similitudo, quæ sit differentia.
Sermo VI.

Apparuerunt illis dispersita lingue tanquam ignis, seditque supra singulos eorum. Actuum 2. Festiuitas hæc omnium fratres charissimi plena est gaudio celeberrima, videlicet Mosaica & Euangelica, quæ est gratiæ legislatio. Hoc namque die olim Iudæis lex in monte Sinai data est. Hodie iterum Christianis lex Euangelica in monte Sion tradita est, quando quidem is qui inspirator est legis, qui prædicantium est doctor, credentium eruditor, consolator trepitationum, roborator infirmorum, rebellium expugnator, beneuolentium adiutor, gratiæ fons, charitatis diffusio, vnctio cordis, ad Euangelij propagationem, ad congregandos filios adoptionis in vnitatem fidei mentibus sese infundit humanis. Hodie ignis ille diuinus, ignis, inquam, inuisibilis, Spiritus sanctus per speciem ignis visibilis significatus, de celo descendit, & humilium corda implens, depulsa ignorantia, expurgata quoque omnium vitiorum rubigine, excussa formidine, consumpto denique omni tepore, salutari eos omnium notitia illustrauit, conscientiæ puritate iuxta ac securitate perfudit

fudit, ad ardua quæque fortes atque constantes reddidit, & vt simul omnia dicam, ad quæcunq; sibi placetia ardentissimos pariter ac obediensimos effectit faciens à Christo prædicatam & ab Apostolis promulgandam legem Euāgelicam, cunctis qui Deo & eius hereditate digni sunt, acceptabilem nemi in onerosam, omnibus desiderabilem, nulli non suauem. Hunc ignem, id est, Spiritum sanctum beatus Augustinus ex verbis Dauidicis, ab effectibus eius definiens: Sicut ignis, inquit, venit Spiritus sanctus fœnum carnis consumpturus, aurum cocturus & purgaturus. Sicut ignis venit: Et ideo nunc est qui se abscondat à calore eius. *Lex Domini immaculata, conuertens animas hoc est, Spiritus sanctus: testimonium Domini fidele, sapiētiam præstans paruulo, non superbis.* Hoc est Spiritus sanctus: *Iustitia Domini recta, non terrentes, sed iustificantes.* Hoc est, Spiritus sanctus. *Præceptum Domini lucidum illuminans oculos non hebetans, non carnis oculos, sed cordis, non exterioris hominis sed interioris.* Hoc est, Spiritus sanctus: *Timor Domini, non seruilis, sed castus gratis amans, non puniri timens ab eo quem tremit, sed separari ab eo quem diligit.* Hic est timor, non quem consummata charitas foras mittit, sed *permanens in seculum seculi.* Hic est Spiritus sanctus .i. hunc donat, hunc confert, hunc inferit, Spiritus sanctus: *Iudicia Domini vera iustificata in iustitia non ad rixas diuisionis, sed ad congregationem vnitatis.* Hoc est enim in ipsum, hoc est, Spiritus sanctus. Ideo linguis omnium loqui fecit, in quos primo venit quia linguis omnium gentium in vnitare se congregaturum esse nunciavit. Quod tunc faciebat vnus homo accepto Spiritu sancto, vt vnus homo linguis omnium loqueretur, hoc modo ipsa vnitatis facit, linguis omnibus loquitur. Hæc Augustinus. Cæterum ne figuræ veritas non respondeat, videte quam multa illic in veteris testamenti, quam multa hic in noui legislatione correfpondeant. Datur lex Mosis die post immolationem pharæ quinquagesimo in monte, in igne, in tonitru & sono buccinæ. Confirmatur atque promulganda traditur lex Euāgelica post veri agni paschalis immolationem quinquagesimo die eidem in monte Sion, in igne, in sono vehementi. Intercessit tamen hæc differentia, quod lex verus in igne fumante: lex Euāgelica declaratur in igne rutilante. Ibi clangor buccinæ & fulgura audientibus incutiunt formidinem, hic sonitus demulcet ad consolationem, quia & illa timoris, hæc amoris. Illa tradebatur scripta in tabulis lapideis, hæc in tabulis cordis carnalibus. De hac lege iā olim per Hieremiā nobis fuerat promissum: *Eccē dies venient dicit Dominus, & feriam domui Israel & domui Iuda fœdus nouum, non secundum pactum quod pepigi cum patribus vestris in die quando apprehendi manum eorum, vt educerem eos de terra Aegypti.* Intellige, quia illa fuit timoris, hæc amoris. Sequitur: *Dabo legem meam in visceribus eorum, & in corde eorum scribam eam: & ero eis in Deum, & ipsi erunt mihi in populum. Et non docebit vir vler a proximum suum, & vir fratrem suum. Omnes enim cognoscunt me à minimo vsque ad maximum: quia propitiabor iniquitati eorum, & peccati eorum non ero memor amplius.* Hæc ibi. *Quæ omnia hodie completa sunt.* Siquidem ab hoc die Euāgelicæ prædicationis tuba intonuit, dum ignis ille Spiritus sanctus mentes illuminans omnium, corda inflāmans singulorū, suggerit & docet omnia (vt pote cū sit magister veritatis) velut vnctio amoris, quæcunque ardua essent & aspera, leuia facit & suauia. Nam cū charitas diffusa sit

Augustin.

1. sal. 12.

Timor Domini castus quis sit.

Quæ sit in legis datione cum veteris tum nouæ similitudo. & quæ differentia.

2. Cor. 2.
Hierc. 31.
Heb. 10.

in cordibus nostris per Spiritum sanctum, qui datus est nobis, quid tam rigidum, quid tam asperum, quid denique tam potest esse inhumatum, quod non tolerabile, leue ac prorsus optatum reddat charitas? Nam si amor rerum prophanarum, puta dominiorum, gloria, voluptatis, aut etiam hominum adeo valet, vt etiam impossibilia queat persuadere, quid de illo amore sentiendum est, cuius autor est Spiritus sanctus, cuius obiectum solum per se amabile, solum bonum, verum & immensum est? Exempla habemus clarissima, quid post Spiritus sancti infusionem ignea mox charitas in cordibus fidelium egerit. Venduntur bona terrena, & (quod mundi amicis tanto est mirabile, quanto insolitum) pedibus Apostolorum calcada, & subinde in commune distribuenda à fidelibus subiiciuntur: parentes, coniuges, liberi, uxores, patria (& breuiter quicquid mundus miratur, quicquid filijs seculi huius charum est) contempta deseruntur. Amantur carceres & persecutiones, in verberibus & plagis gloriatur, habetur mors in desiderio, & vita in patientia. Ad mortem pro Christo gloriatur, & quo quisque est in mundo contemptior, tanto in Christo plus gloriatur. Quis hanc nouitatem mundo induxit, quis cordibus humanis hoc persuadere potuit, nisi charitas Dei diffusa in cordibus hominum per Spiritum sanctum? Hac enim ingrediente, mundi & omnium quæ in mundo sunt amore cordibus humilium exiuit.

Charitatis
efficacia
quanta.

Acto. 4.

Hæc est (inquit Chrysoströmus *super Mattheum*) spiritualis natura flammæ, vt nullam secum carnalium voluptatum ardere patiat, sed in alium nos semper amorem accendat. Et idcirco talium rerum cupidus, etiam si cuncta quæ possidet, cogatur impendere, si deridere gloriam, si exhorrire delicias, si ipsam postremo odisse vitam, cum ingenti omnia facilitate perficiet. Etenim præcipuus quidem illius ignis ardor, cum alicuius mentem fuerit ingressus, totum inde torporé, ignauiamque depellit, & eum cuius semel peccatus inuaserit, omni prorsus alite præstat esse leuiorem. Jamque iste talis ea que videntur, cuncta despiciens, in compunctione cõtinua perseverat. Hæc Chrysoströmus. Aduertendum autem non solum inde festiuitatem nobis hæc esse celebrem, quod olim discipulos & alios qui erant tanto munere digni, repleuerit Spiritus sanctus, sed quod omni etiam hora vsque in finem seculi in fidelium cordibus operetur, aut vbi iam habitat, largius dona sua cumaläs atque perficiens. Atque idèd vt nos quoque huius mereamur festiuitatis esse participes, vt ipsi etiã nobis in hac celebritate non nihil gratulemur, Spiritui sancto vasa nos munda offeramus, quæ suæ gratiæ donis repleat vberioribus: quippe qui nihil dedignatur, nihil inane finit aut vacuum, quod à terrenis euacuatum inuenerit & mundum. Cæterum cum non sit nobis iam sermo ad eos qui Spiritum sanctum prorsus non habent, admonere superuacaneum est, quomodo peccata vitentur, quæ Spiritum sanctum penitus excludunt, quin potius ad eos qui habent admonendos, vt abundantius habeant. Porro ad hoc quoque necessaria est loci præparatio, quo digne tantus hospes recipiatur. Hæc autem (vt digna sit) præparatio, quemadmodum cætera omnia, est Spiritus sancti. Proinde rectè sentit qui Spiritum S. sibi ipsi (quamuis haud sine nobis id fiat) locum præparare dixerit: præparationem hanc non aliud putamus quam eiectionem seu euacuationem eorum, quibus cum putamus ille Spiritus nihil habet commune. Quocirca dicere possumus duo

Chrysostr.
Spiritualis
flammæ
natura quæ
sit.

Opera Spiritus S. duo quæ sint.

Euacuare à quibus se debeat homo
 Affectio inordinata.
 Quæstio propria.
 Distractio cordis.

A Deo duci ac regi volentibus quid faciendū sit.

Spiritus sancti esse opera, euacuare scilicet & replere. Euacuatio autem potissima est præparatio ad Spiritum sanctum: quanto enim quisque fuerit vacuus seu liber à terrenis, iàto est diuinorum capacior. Nam vas quodcumque ante effundat necesse est, si quid in se habet, quam liquorem possit recipere alium. Si infundendum est vinum vasi receptam ante aquam nemo est qui reficiat effundendam, quippe qui cum duo liquores contrarij haudquaquam simul in sua essentia integri queant conseruari. Hoc modo creatorem quando volumus inhabitare nobis, necesse est exeat creatura. Porro, eorum quibus debemus euacuari, potissima tria sunt, scilicet ad creaturas inordinata affectio, qua videlicet hæremus & quiescimus vbi non est herendum siue quiescendum. Item propria siue sui ipsius quæstio, quæ ex amore gignitur proprio, voluntate propria, sensu proprio. Inde fit vt tam in agendis quam omissendis intentio nostra nunquam satis sit pura, simplex & deiformis. Tertium est, inutilis occupatio seu distractio cordis, qua fit vt nusquam firmas stabiles: & si quid nobis à Deo offertur, non custodimus. Hæc si à nobis forte exclusa, præparatus esset Spiritui sancto locus. Ad hoc tamen, vt dixi, iuuos, & priores partes agit Spiritus sanctus, si modo id nos totis precoribus desideremus, si precibus quærimus, si moribus ei non contrairimus, si operationem denique eius non præpedimus, si eius sequimur tractum, si nos relinquentes illi confidimus, illi nos credimus. Sicut enim qui in nullo audent Deo confidere, nec eius dispositioni se credere, maximè si aliter, quam ipsi sibi proprio suo consilio finxerunt, ducantur, quasi innumeras vias, quibus trahit suos, non habeat Deus, aut ipsi meliorem eligere, aut Deo viam præscribere sciant, qua velint duci: cum Deus nolit eius esse ductor, qui sibi est ductor. Quapropter si à Deo & duci & regi volumus (sine quo profectò malè nos regimus) oportet nos ipsos relinquere nos, & in illū projicere nos, hoc est bonū æstimare quod super nos permittit, & ei credere ceu patri optimo, qui patre infinites plus nos diligit quod sic confidentibus in se nõ sinat ad malū (licet malum videatur) super nos quicquam cadere. Nam cum Deum nemo nisi penitus se abnegans sequatur, oportet nos proprietatem omnem exire, & Deo, hoc est, eius prouidentia credere, qui ad finem cupit nos ducere perfectissimum, idque per media interdum profus absurda, & quæ nobis omnino nõ modo perfectioni, verũ etiam salutem cõtraria videntur, puta per horribiles tẽtationes, per aridissimas cordis derelictiones, per cõfusiones maximas & aduersitates, etiam in his vbi quis Dei honorem aut suã salutem querit, quibus quasi à Deo proiectus & derelictus sibi homo videtur, cum sit minime: quin potius tunc maxime vicinus ei sit Deus, cum longe nimis putetur abesse, atque tum præcipua instet ratio merendi, cum totum putet esse perditum. Hæc enim est via, qua suos quos præcipuè diligit, & prouehere in altum contendit, prius in abyssum propriæ cognitionis defodit, & ad ima deprimit humiliationis, donec omnis eorũ superbia & præsumptio, que in abditissimis cogitationibus & intentionibus abstrusa latebant, conterantur, & sic tandem eos magnificet rursus & exaltet in die visitationis, per Dominum nostrum Iesum Christum, qui est benedictus in secula, Amen.